

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izkaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojino izdanje stane: za jeden mesec L. — 30, izven Avstrije L. 40 za tri meseca . . . 2.60 . . . 4. — za pol leta . . . 5. — . . . 8. — za vse leto . . . 10. — . . . 16. — Na narobe brez prilozne naročnine se ne jemijo zdrav.

Posamečne številke so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avt., v Gorici po 25 avt. Sobotno večerno izdanje v Trstu 25 avt., v Gorici 4 avt.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Spoštuje sami sebe!

Spoštuje najprvo sami sebe, da nas bodo spoštovali tudi drugi! To priporočilo naj velja v prvi vrsti vsem Vam, ki ste naši narodnosti, ki pa blastno derete s trebuhom za kruhom, zibajoč se v narodnem pogledu v sru mračnjaštva in nezavesti.

Kaj je meni narodnost? Kaj mi da narodnost? Kdo preživlja mene in moje otroke? Kdo se briga za me, ko se mi godi slabo, ko mi pohajači gmočni pripomočki in ko je prazen moj mošnjiček? Kdo me obrani, ko sem postavljen na golo se svojo rodbino? — Tam, kjer jem in divim, tam je moja domovina; kdo mi reže kruh, ta je moj gospodar! Tedaj le s trebuhom za kruhom!

Tako se izgovarjajo navadno naši narodni mladiči. Kako abotai in jalovi so vendar taki izgovori! Ti revedi ne pomislico, da Slovki ne živi samo od kruha in da ni ustvarjen — kakor nespametno živimo — samo za — jasli. Vsi smo diani velikega društva slovškega in hodeč nočed moramo živeti, gibati se in boriti v slovenski družbi. Duševna stran slovaka je najpomenitejši del njegovega bitja, a trobljivo telo in njega potrebščine so le začasna sredstva v doseglo višjih duševnih svrh. Človek-pojedinec ne more živeti sam za-se; sleharni je v svojem obstanku več ali manj odvisen od drugih. Da se pa ta naša odvisnost ne prelevi v sušnost, treba da težimo po društvu, in sicer po takem društvu, katero ga odprtimi rokami vprejme pod svoje krilo in v svojo zadito kot svojega lastnega uda in je pravljeno braniti ga proti tujim naporom. In kateremu društvu smo pojedinec bolj zaupati, kakor onemu, ki v svoji skupnosti objemlje diane, sorodne med seboj po jeziku, krvi in plemenu, in jih zadržuje v jednotno mišljeno in stremljeno po jednih in istih skupnih svrhh?

Tako društvo je narod, h kojemu spada pojedinec; in za vse nas Slovence je slovenski narod zaščitnik, ki je prevzel v narodnosti borbi težko nalogu, da brani svete pravice svojih članov, zdrženih v jedno telo po duhu, mišljenu, jeziku, krvi in plemenu. Po božjih in naravnih zakonih je torej sleharni dolžan delati, živeti in, ako treba, tudi umrijeti za svoj narod, kateremu je takoreč utelesjen. Kakor se poživljajoči sok pretaka po vseh udih združega telesa, istotako mora narodni duh predinjati vse sinove naroda ter navdajati jih življenjem.

Zato pa se morajo vse njegovi sinovi čutiti nelodljivimi udi svojega naroda v mišljenu in dejanju. Ali si morete misliti pametnega slovaka, kateri bi si odsekal roko in jo vrgel tam pred svojega nasprotnika same mu sebi v posmeh?

PODLISTEK.

Kmetski upor.

Sgedovinska povest čestnajstega veka.

— Spisal Avgust Šenov. Preložil I. P. Planinski.

Ima našega gospodarja! Ime tudi Loliča! Habaka! kajpak! udari pujanc s pestjo ob miso in se jame krohotati, da so mu solne pridile v oči. Da, da! Ferko ji daje novcev, a ona meni. Ali ji nisi nikdar v lice pogledal? To ti je, amice, ženski Turčin, žena za troje mož, pa jo vprašaj záme. Ej pijmo ga! udari Šimen s pestjo zopet po misi, menjem ko ga je Peter oprezeno posušal.

— Vidiš! To me veže na Sosed, pravi Peter dalje, ali anal si bom dobiti kapitala? Tahi bo že odpril možno.

— Kako bo? nagni Peter glavo.

Šimen vstane, nagni se čez polovico misi in šepne Peteru v uho:

No, in tako delate vi, naši mračnjaki in odpadniki! Zadušivati v sebi narodno zavest, postali ste mrtvi ud na živem telesu naroda. Zatajivati svojo narodnost izročili sta se svojim nasprotnikom na milost in nemilost; s tem sta zaslužili primerno plácilo — njihovo zaničevanje, a ranili sta svoj narod. Ali razumete sedaj, kaj je narodna zavest, kaj našen ponos, in da moramo najprvo spoštovali sami sebe, da hočemo, da nas bodo spoštovali tudi drugi?

Narod hoče vas osvoboditi, a vi tirate sami sebe v sušnost; narodnost hoče vas postaviti na žvrste in čile noge, a vi se po sili medete v prah, da vas tepta tujčeva peta; narodnost bi vas rada probudila iz globocega sna nezavedenosti, ter vas napojila sladkim mlekom prave naobražbe, a vi tivate v omotici za obljubami taletib, ki vas le zlorabijo kot lastno orodje, koje se vrže v kot in se posabi nanje, ko je odslužilo svoji rabi.

Kdo nam snuje čitalnice, brahna, delavska, podpora in gospodarska društva; kdo nam snuje posojilnice in razna obrtniška društva itd.? Ali ravno ne narodnostna ideja, to je ona iskra neugasne ljubnosti do svojega rodu? In čemu vse to? Ne li zato, da bi povspodbavala naobražbo med svojimi lastnimi krvnimi sinovi, da bi jim priborila nezavedenost v gmotnem in duševnem pogledu ter jim zboljšala blagostanje?

In vi, nehvalečni rojaki, še vedno ugovarjate: kaj mi dá narodnost, le s trebuhom sa kruhom!

Predramite se vendar enkrat iz svoje nezavedenosti! Dajte, da nastopite pravo pot, oklenivši se narodnosti svoje! Pomislite vendar, da je pojedinec izpostavljen viharjem slovenskega življenja in da mu treba — kakor smo se rekli gori — večega društva, ki ga bodo hčitilo: da mu treba varstva vsega naroda! Pomislite nadalje, da tačega iskrenega varstva ne najdete nikdar med drugorodniki! Ti poslednji se vam pač prilisujejo, ker vas hočejo zlorabititi za svoje sovražne nakane, na perjene protivam sami in, ali oni vas ne ljubijo in vas tudi spoštovali ne morejo, ako se ne spoštuje sami. Zato pa: spoštuje se sami, da vas bodo drugi spoštovali!

Slovenskim obrtnikom in delavcem!

Premotivski narodno stanje Slovencev v mestu Tržičem in po njega okolici moramo konstatovati sicer zadovoljstvom, da so se od leta 1860 sem razmere vendar-le zaboljalo v pogledu narodne organizacije ter da narodna ideja napreduje vedno bolj. Ali koliko je še dela in koliko nedostatkov! Ako za-

sledujemo vzroke, ki so zavirali dosedaj in še zavirajo svobodni razvoj narodnega napredka, moramo priznati, da so naporji za poštovanje zares gorostasni. Res je, da si nam nasprotni živiji prizadevajo na vse pretrege, da bi popolnoma zatrli našo narodnost, da bi odpravili jesik naš iz dežela naše; da bi izbrisali slovenski sled, koji bi nas utegnil opominjati, da je zemlja, na koji bivamo, slovenska last i da je narod, ki živi tu od nekdaj, slovenski narod!

Toda vasi sovražni naporji nam ne prisadevajo toliko skrbi in nam ne dajejo povača da bi omagovali, ampak vspodbujajo nas do tem resnejšega in krepkejšega delovanja za svojo sveto stvar, čim hujši so napadi nasprotnih življev.

Najhujšje slo za našo narodnost niso naši nasprotniki druge narodnosti, ampak ljudi našega lastnega rodu naslači in pogublja, ona ljudi, ki raste in se širi med nami, moreč sadonosno delo narodnega truda. Koliko našega življa je izgubljene med nami! Koliko mrtvih duš šteje naša narodnost! Koliko Slovencev živi po mestu in okolici, rastrešenih in posabljениh, ne da bi se pobrigali, da bi se pridružili telesu, od katerega so odtrgani! Koliko slovenske narodnost dohaja od sunaj v Trst in se tu potopi v morju italijanstva!

Oglejmo si le nekoliko naš delavški stan! Delavci bi morali biti roke naroda, in zadržene roke fizična moč naroda. Toda, kako naj se vkrepi ta fizična moč naroda, nko, odpadši od naroda, se ne sveda več sama sebe in se delavški stan lovi za goljufivimi in nedosežnimi ter naši narodnosti nasprotnimi usori rasnih "socijalistov"? Sicer imamo, hvala Bogu, med našimi delavci še dovolj poštenih narodnjakov, kateri uvidevajo le v narodni organizaciji ter v spoštovanju svojega jesika in svoje narodnosti krepko obrambo, da se ne bode zlorabile njihove sile po oderuhih in kapitalistih. Takim delavcem seveda ne treba našega priporedila. Naši opomini veljajo onim, ki števijo svoj jesik in svojo narodnost, ter, pozivavši sami sebe, posvečujejo svoje sile praznim domiljijam, sebi in svojem narodu v nečast in posmeh. Taki so neplodna ljudi naši, nezreči naroda.

Tudi takih imamo mnogo med delavškim stanom, ki so v srcu narodni in ki čutijo, da jih že hvaležnost veže na narodno mišljeno in delovanje, ki se pa bojo pokazati na zunaj to, kar čutijo v svojem srcu.

"Koček kruha je v nevarnosti — si mislio — gospodar je drugorodec in nam nasproten, odpravi me iz službe, in kaj bodo potem z menoj?"

Tudi ta izgovor je jalov, kar hočemo dokazati takoj.

— Ei, jaz bi se! Tu v Brdovci je neko deklec, Jurkova Jana.

— A, a! deno advokat kazalec na čelo, spominjam se, tako mi Porcijunkole, lepo piše. Pak?

— Ne dá si niti bližu. Že nekolikokrat mi je podsmodila brke.

— Fu! nasmeje se Šimen, aki ti ní ravno za juš primac noctis, lahka je pomoč. Pokaži jo Tahiju, ta se razume v to. A potem bo međa. Kadar je sod načet, pije iz njega vsak vrag.

— Ei, to ni neumno!

— Kako bi bilo neumno? Kadar jaz to govorim, jaz, Šimen Drmačić. Oh jaz — jaz jaz — jaz — udari se advokat v prsa in se zval: brez zavesti na misi. Peter pusti pijnca in odide naglo na grad. Tu pojde Petra Petričevića.

— Gospod Petričević, pravi, jaz vem, da sovražite Loliča, kateri nam iztrga vsako kost ispred ust.

Oglesi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debolimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava vavadih vratic. Poslana osmrtnica in javne zavade, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejmejo. Rokopisi se ne tražejo.

Naročino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste postnine.

„Edinost je moč!“

Vaša delavna sila je vrednost, kojo morete sami ceniti najbolje. Kdo potrebuje vaše delavne sile, naj jo plača po njej vrednosti. Nikdo ne kupuje vašega mišljenga, ampak plačati mora — vaše delo. Kdo vas več ne potrebuje, odpravi vas iz službe, aki sta narodni, ali pa ne. Ako vi vestno izpolnjujete svoje dolžnosti pri delu in ne krste drugače spoštovanja do svojih predpostavljenih, ne zgoditi se vam hudega, četudi so vaši gospodarji še tako zagrizeni nasprotniki naše narodnosti.

Kaj naj porečemo našim obrtnikom? Tudi mnogo njih je že začelo spoznavati, da mora narodno vprašanje posedi v vse slojeve naroda in kakor poživljajajoči duh prešinjati sleherno naše podjetje.

Sleherno obrtno ali trgovsko podjetje je sicer namenjeno v prvi vrsti gmotnim svrham — dohodkom, dobičku.

Toda če država sama organizuje obrtnike, jim postavlja nadzorstva, ustvarja zakone za trgovske in obrtne zbornice, ustanavlja posebne predpise za razne obrtne zadruge — ali se mora ne dogajato v državno-političke svrhe? Ako pripadejo trgovcem in obrtnikom glede na njihovo trgovino, oziroma obrt, posebno pravice in dolžnosti, zakaj naj bi se jim tedaj krila pravica, zajamčena vsakemu državljanu v členu XIX. osnovnega zakona, posluževati se svojega jezika v uradu, v šoli, v zadrugah in v javnem življenju? Pravice, koje nam pripoznava država, nam ne smejo kraliti nje podrejeni organi. To si zapomnimo! Zato pa zahtevajte, mirno in dostenjno sicer, toda odločno in vetraino, da se povsodi spoštujeta vaš jesik in vaša narodnost! Izogibajte se vestno nemiru in izgredom, kajti ne bi bilo častno za vas, aki bi si oskrnili svoje roke nad onimi, ki vas izsiljajo, a tudi na nos voditi ne dajte se nikomur! Kjer ste v večini, tam je vaša naloga najložja. Tu vam je govoriti in stavljati svoje predloge v materinom slovenskem jeziku, kajti to pravo vam je zajamčeno v postavah.

Zabolelo nas je v srcu, ko so nasprotni listi po zadnjem zborovanju pekovske zadruge brili norce iz enih, ki bi bili morali soglasno vsprehjeti pameten predlog onega cenjenega tovariša, kateri je zahteva pravil v slovenskem jeziku.

Popravite krivico, ki se je dogrdila vaši narodnosti; zahtevajte, da se sklice izvanredni občni zbor, pri katerem se mirno, odločno in neizprosno oglašite za to, kar vam gre po božji in človeški postavi!

Konečno kličemo tudi vam, slovenski delavci in obrtniki, še posebej: Spoštujte se sami, aki hočete, da vas bodo spoštovali tudi drugi!

— Da!

— Kateri se je kot službenik splazil v gospodsko službo, pa vladu kot gospodar, ker je njegova žena našega gospodarja nadvadala. Gospod Peter! Jaz vem za neko stvar, s katero izkazimo tega dolgopeta s Sosedom. Vi boste sami kastelan. Ali hočete?

— Hočem, ali —

— Roko na to! Dalje ne prašajte. Moja putka ne more pogrešiti.

— Pa dobro! reče Petričević in poda Bošnjaku roko.

V spodnjem dvorišču Sosed je bil drugo jutro velik krik. Sredi dvorišča je stal gospod Gavro besen, držeč v rokah debelo palico. Leta so mu planeta, a črna oči igrale od besnosti. Ves se je tresel. Pred njim je stokal postaren človek, držeč se z obema rokama za glavo, po kateri je tekla curk-mkri, a po dvorišči so skakali v divjih skokih neobuzdani konji.

Političke vesti.

Ljudski shod v Mozirju. Kakor smo bili sporodičili, vršil se je dne 8. t. m. "Slovenskega političkega društva" prvi ljudski skod. Ob 3. pop. zbrala se je mnogoštevilna množica zavednih mōj vseh stanov v gostilni „Pri kromi“, toda kmalu gostilniški prostori niso zadoščali in mnogo ljudstva moralo je ostati na prostem. Tudi mnogo odličnjakov udeležilo se je shoda, med tem več gospodov duhovnikov.

Zbor je sklenil četere resolucije: o potrebi slovenskih paralek na gimnaziju v Celju; o dvojezičnih napisih pri vseh državnih in deželnih uradilih, ker sedanje razmere žalijo pravni čut slovenskega in hrvatskega naroda; o preosnovitvi direktnega davka, ker bi bilo nove davčne predloge pogubne za kmetsko prebivalstvo, ako se vprejmejo nespremenjene; in slednji o potrebi posebne kmotitske družbe za Spodnji Štajer.

Jako važna in pomembljiva se nam vidi jednoglasno vprejeta resolucija, ticoča se paralel na celjskem gimnaziju, v kateri pozivajo volilci svojega poslanca, da izstopi iz Hohenwartovega kluba ali pa

odloži svoj mandat, ako se že letos ne uvedejo slovenske paralele na celjskem

gimnaziji. Od periferije do periferije so torej širi menjenje, da je skrajni čas, da vsi slovenski poslanici zapuste Hohenwartov klub. Iz tega posiva spodbujajočih volilcev odmeva proprijanje, da bi Hohenwart klub lahko kaj dosegel za nas Slovence, ako bi — hotel. In bolj in bolj se širi uverjenje, da omenjemu klubu nedostaja resne volje za priboritev pravice siromašnim Slovencem. Po teh pojavih se nam je nadejati, da skoro ostanejo osamljeni tisti slovenski politiki, ki leže na trebuhu pred Hohenwartom in koalicijo. Uprav klasičen je bil izrek g. drž. poslanca Miha Vočnjaka: „Sedanja koaliciska vlada nam je sicer nasprotna, no, mi se ne oziramo na to!“ — No, dovolj. Zalostno je to, ako se ne ozirate na to, po našem menjenju odločilno okolnost ter nebesko potrpežljivosti vtrajate v koaliciji, o koji veste, da nam je nasprotna. Prav in lepo je, ako tako lepo govorite pred volilci, še lepo bi bilo, ako bi svoje lastne besede praktično izvajali v parlamentu — po želji svojih volilcev, kakor so jo izjavili na volilnem shodu v Mozirju!

Češki listi in razstava v Lvovu. Češki lokalni listi pišejo proti namori, da bi Čehi korporativno obiskali razstavo v Lvovu. Kdor hoče na razstavo v Lvov, naj gre tja kot zasebnik. Dandanes nimajo Čehi povoda, da bi se bližali Poljakom. (Gotovo ga nima. Op. ured.)

Izjemno stanje v Pragi. Kakor poroča „N. Fr. Presse“ bode se vlada v kratkem bavila z vprašanjem razveljavljenja obsednega stanja v Pragi. Obsedno stanje se je proglašilo dne 12. septembra min. leta. Z božičem 12. septembrom se gotovo razveljavlja vaj del izjemnih načel. Delovanje porotnih sodišč smo namreč vlada obustaviti le za leto dne. In ker vlada ni naprosila parlamenta za podaljšanje te naredbe, mora torej stopiti iz veljave z dnem 12. septembra. Ob tej priliki bode premišljala vlada, ali ne bi bilo mogoče razveljaviti tudi druge izjemne naredbe, s katerimi so se odstranila splošna prava državljanom.

— Lopov! kriči Gavro, jaz ti bom pokazal dotikati se mojih plemenitih konj, od katerih je jedna dlaka več vredna, kakor tvoja cela neuvena butica.

— Ta udarec vas bo draga stal, zaskiplje bolestno človek, premerivši jezno maledicu, tako delajo razbojniki, ne pa baroni. Maledič probledi, besen se začene v človeka in zamahne s palico, ali močna roka mu zgrabi odzadaj palico. Maledič se ozre in zagleda pred seboj upravitelja Grdaka, kateri je priskočil ob pravem času.

— Sram vas bodi, mladi gospod, reče upravitelj mirno, mar je to gospodski način, raniti do krvi človeka, kadar stori svojo dolžnost?

— Kaj je to? zakliče s hravavim glom gospod Tah, prihaja s Petričevcem in Božnjakom na spodnje dvorišče.

— Oče, ubranite me tega človeka, drhti mladenič.

— Kaj se je zgodilo? reče Tah, srđito pogledavši Grdaka. (Dalej prih.)

IV. splošnega avstrijskega katoliškega shoda ne bode torej letos, kar potruju sedaj sam komesar za ta shoda, grof Sylva Tarouca, v nekem pišmu, kojega objavljajo dunajski listi. Gosp. grof odklanja od sebe krivdo na tem, da ne pride do shoda. Jedini vrok so baje rasne „diference“. Kakove so te „diference“, vemo vti. Nekateri listi se trudijo seveda, da bi vso krivdo zvali na tiste nesrečne antisemite. Kako krivido je vendar to! Antisemitom ne treba ovirati shoda — saj imajo proste roke: izogibati pa so mu morajo tudi tisti koaliranec, kojim so zvezali roke — Židje. Kaj pomaga, ako na pr. na Kranjcem, torej med pobožnim in bogabojčim narodom, ropatajo za „katolička načela“, ako jih pa morajo zanemarjati v središču države, ponesrečenemu političkemu sistemu na ljubo! Pri takih okolnostih se nam vidi vse tisto ropotanje na Kranjcem jako podobno — hinavščini. Večinko zaslugo bi si pridobili pošteni konzervativci na Kranjcem, ako bi hoteli ljudstvu natočiti čistega vina glede na pravne in političke razmere sedanjih, in nič ne de, ako bi se pri tem tudi izpodtaknil kak — ljubljene.

Nemški list o Madjarih. Na povabilo madjarskih „učenjakov“, da bi se tudi nemški učenjaki udeležili mednarodnega kongresa za higijeno in demografijo, ki se bodo vršili v Budimpešti od 1. do 8. avgusta, odgovarjajo Berolinski „Alldeutsche Blätter“:

„Da, ako bi bili Madjari ljudje, kakoršni so drugi ljudje, to vprašanje bi bilo rešeno. Ali ta gospoda rabijo danes, kakor vsikdar, samo vnanji svet, da mu kažejo, kako krasen je „madjarski globus“ ter kako daleč je pritiral madjarska „kulturna“ tudi v umetnosti in znanosti. Naj se le nerodi klanjanje geniju — no Ogersko — ampak Madjarov! Vse to, kar imajo ti Madjari v obče na kulturnem polju in v znanosti, ni nič drugačega, nego nomški plagiati.“

„Alldeutsche Blätter“ opominjajo na to na nasilno madjarizacijo Nemcov in drugih narodnosti na Ogerskem, svetujajo Nemcem, da se ne udeleže kongresa v Budimpešti.

Zopet kriza v Srbiji? Včerajšnja poročila iz Belegagrada trdijo, da nastane v kratkem nova ministerska kriza. Kralj da je poklical finančnega ministra Potrovića k sebi v Niš, da mu povori sestavo novega ministerstva. O vroku to krize pa molčo dotočna poročila.

Prizivna razprava De Felice Giuffride in tovaršev. Kasacijsko sodišče v Rimu je v včerajšnji razpravi odbilo priziv Giuffride in tovaršev proti znani strogji obsođbi, kojo je bilo izreklo vojno sodišče v Palermu, potrdivši to rassodbo. Predsednik in poročevalci sta dobila pretina pisma, v katerih se jima grozi s smrto, ako se potrdi prizivna obsođba.

Razprava proti Legi, napadalcu na Crispiju, vršila se bode v Rimu dne 23. t. m.

Štrajk v Ameriki. Med brzojavkami v današnjem ujutranjem izdanju našega lista objavili smo poročilo iz Chicaga, v katerem se izraža nadeja, da železniški štrajk konča v kratkem. Poznejša poročila javljajo, da je vodja štrajkovcev, Debs, res proglašil končan šelezniški štrajk.

Peklenske nakane anarchistov. List „Matin“ pripoveduje, da je redarstvo v Londonu zasedilo veliko anarchističko zaroto.

Več anarchistov, bivajočih v Londonu, je bilo baje sklenilo, da izvrši celo vrsto napadov zajedno. Nameravali so razpršiti v zrak šestero večjih javnih poslopij v Parizu. Bombe je priredil neki angleški anarchist, koji je daje časa živel v Ameriki. Niso večje od pomanjče, ali njih učinek je grozen.

Različne vesti.

Kot Cirilo Metodijski dar so darovali: g. B. Mimbelli 50 krov., po 10 k. g. prof. Jesenko, O. Polley, E. Horak, Neimenovani, žup. Bartelj v Jelšanah. A. Kjuder žup. v Tinjanu, Milka, J. Macak na Dunaji dar štirih Neimenovancev 20 k., po 4 k.; Jv. Šabec, Pogorelec, Jv. Jakopov, Mahne, Dolinar, Oče-mati-sin, dr. Gregorin, Candolini, dr. Pretner, Marija Abram, kat. Fran Sila, A. Žitko, Nico Stepančič, Vidmar, R. Mahorič, v Sežani, dr. Rojic, — po 2 kroni gg. A. Truden, dr. Truden, Abram IV., post. Dolenz, Bartelj S., prof. Mandič, dr. Mandič, G. Vučovič, Bogdanovič, Azij, Fr. Jelušić,

Sinkovič, Jos. Janošek, J. Kluman, Fuksov Jože, Legat E. kap. v Lipici, Nemaček v Miramaru, J. Müller kap. M. Dev. v Polji, prof. Macher, Kiferle, Delkin, Slavica, Mat. Kolman, Kamušič, Šorli A., dr. Janežič, Marica; — po 1 krono gg. Iv. Peški, I. Valentčič, Bartol, Klinar, Krašovec, Mikotova, Reichmanova, Irena Abram, dr. Mayer v Celji, Vavker Jv. v Celji, Čarga, Geormek, gdč. Marija, gdč. Mar., žup. Treun Iv. gospa Metlikovičeva nabrala na Sokolovi slavnosti: neimenovani 7 k. 76 st., Kat. Cotič 1 k. — Ana Cotič 40 st., K. Kušar P. Knific po 1 k., Barkovljani 1 kr. 40 st.; dalje nabrala gospa Metlikovičeva in so darovala gospe: Karabaič, Jos. Krajnc, El. Gulič, A. Cotič, gd. Jos. Brudin, Antonija Bisaldi, Jos. Rothel po 2 k. — Franjo Košir, Martin Ribarič, eden, ki ne pove svojega imena, Mar. Rebulja, Urb. Lenček po 1 k., Terezija Metlikovič 80 vin., Iv. Metlikovic, N. N., M. Rapote, M. Andrejšič, N. N. Alojzija Pahor, po 40 stot., N. R. Ferdo Makuc, Franjo Barič, Greg. Sila po 20 stot., Plevna 40 st., dr. V. Supan 3 k., R. Marsidovšek 8 k. — Kaucič Jv. 80 st., Cotič M. 120 st., Brajša 40 st., Tereza Tomažic 60 st., pri sklepni veselici v šolskem vrtu pri sv. Jakobu nabrali 24 k. 94 st. — dva neimenovani na Dunaji 2 kr., pri Krejčiu na dan šolske veselice pri sv. Jakobu nabrali 3 k. 40 st. — Gosp. Volčič nabral 12 krov 46 stotink, katere so darovali: po 1 krono: Volčič Vekoslav, Nikolajevič, Pivec Josip in Andrej Urdich; po 40 stotink: Antonija Urdich, Antonija Kukoc, Josip Bisjak, Borjan, Hajpel, Bščak Matija, Rustja in Krašna; Kobau Anton 60 stotink; Franc Černe 50 stotink; Krokarjem pri Kravosu ostalo pri računu 36 st.; po 30 st. Hvastja Ivan, Lodič Gregor in Lampe Ivan; po 20 st.: Rink, gospa Podčaj, Male, Repič, Seme, Juh Andrej, Božič, Lestan Martin, Pahor Franc, Razdrčanka, Matelič in Indihar; Cenk 28 st. in Gorjup 12 st.

Prigodom godu sl. blagovestnikov daroval je ženski podružnici g. F. Hitti 20 m. blaga — gg. Perhavec in Fr. Žitko vsak po jedno steklenico malinovca.

Darov bilo je tedaj do danes 367 krov 76 stot. Seznam pa ni še zavrnjen, ker pričakujemo še od mnogih rodoljubov doneskov. Vsem p. n. darovalcem v ime plemenite naše šolske družbe prisrčni: Bog plati!

Trst, dne 14. julija 1894.

Odbora možke in ženske podružnice sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda je od 25. maja do 28. junija prejela te-je darove: Prvomestnik možke podružnice v Starem trgu pri Ložu g. Franjo Peče je podaril velik zavoj knjig, prerojena Mariborska podružnica nam je poslala 205 gl. in sicer 100 gl. pokroviteljne g. veleposlovnika in zdravnika Feliksa Ferk in 105 gl. udine in darov, večje vsto so darovali: pred. g. kanonik dr. Ivan Križanič 12 gl., g. dr. Jernej Glandnik 10 gl., pred. g. zlatomašnik Jožef Muršič v Gradcu in dva neimenovana narodnjaka po 5 gl., ranji pred. g. stolni dekan Fr. Kosar, pred. g. kanonik L. Herg, pred. g. semenški ravnatelj K. Hribovšek, čč. gg. kateheta Jožef Zagajšek in Jakob Kavčič, g. B. Jentl po 2 gl. i. t. d., sl. uredništvo „Slovenskega Naroda“ je poslalo devetnajsto zbirko kroninih, darov v znesku 135 gl. 15 kr., za višje vzorce vedno vrgledno, delovne „Litiske in Šmartinske Slovenke“ so nas razveselile s 5. pokroviteljino v znesku 100 gl., peta zastopnica jem bude gdč. učiteljica Kristina Domšarjeva, ranji svečar in posestnik v Ljubljani g. Josip Bernard je družbi volil 100 gl. Po vč. g. župniku K. Miklavčiči so darovali: vč. g. A. Potek, župnik pri sv. Križi pri Litiji in vč. g. Ign. Šalehar župnik v Dolih po 10 gl., č. g. kapelan Alojzij Krajner, č. g. kapelan Fr. Juvan, g. nadučitelj Janko Jeglič, g. nadučitelj I. Perko in gdč. učiteljica Amalija Tome po 1 gl., g. Zalika Miklavčič, 10 gl., drugi domoljubi 1 gl. 80 kr., skupaj 36 gl. 80 kr. Dalje so nam še naklonili: sl. hranilnica in posojilnica v Velikovci za 1894. l. 30 gl., sl. Ormožka posojilnica za 1894. l. 15 gl., sl. upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru 25 k., ki so jih zložili čč. gg. duhovniki, zbrani pri dekanjski konferenci v Kozjem, vč. g. Fr. Mikl, župnik v St. Lipsi pri Dobrlavasi 23 k. nabranih pri vmeščenji vč. g. župnika Štefana Bayer, čč. gg. duhovniki Tinjske dekanije in gostje iz

sosednje dekanije, zbrani 18. t. m. na konferenci v Grabščanju 20 k. 40 h., vč. Ptujski gospodje po č. g. kapelanu Andreju Plešnik 20 k., g. J. Stritar prof. na Dunaji 10 gl., sl. obrtno pomočno društvo v Ljubljani vsakoletni dar 10 gl., vč. g. J. Černko, župnik v Vuhredu in denarničar tamožnje podružnice, poleg dopolnene udnine še 7 gl. 62 kr. nabranih, v nebirnici g. mareborškega beležnika, g. Fran Jakopič, veletržec in hišni posestnik v Ljubljani, 5 gl., g. dr. Friderik Ploj e. kr. podstajnik i finančnem ministerstvu, 2 k. — Za slovensko šolo v Velikovci smo prejeli 40 zlatih krov z napisom: Neimenovani štiridesetletnik daruje v Kresu 1894. štirideset zlatih krov zlati družbi sv. Cirila in Metoda za Velikovško šolo. Sl. hranilnica in posojilnica pri Devici Mariji na Jezetu v Prevaljah je darovala za prepotrebno Velikovško šolo 50 gl., ne 5 gl. kakor se je po tiskovni pomoti poročalo v jednem časniku. — Spomin sv. Cirila in Metoda častimo najlepše, če nadaljujemo delo slovenskih apostolov. Zahvaljujoč se letos ob imendanu sv. bratov poštovovalnim in nakljenjenim domorodcem in osirajoč se na te današnje darove, zlasti slovenski duhovščini ter priporočajoč se daljnji vsestranski naklonjenosti, imamo tolažilno savest, da vrši naša družba delo blagovestnikov, ker je ohranila še tisoč slovenske dece veri in domovini.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

.Marijonete*. V svojem poročilu o sbojanju pekovskih pomočnikov roga se „Il Piccolo“ zavednim pekovskim pomočnikom — žal, da jih je do sedaj še malo število! — da so — marijonete. Pravi namreč, da sodi zahteva, naj bi se pri kakem sbojanju v mestu tržaškem razprave prevajale na slovenski jesik, v gledališče „marijonet“. Tu imate, pekovski pomočniki, plačilo za vašo skromnost, pohlevnost in popustljivost: rogojo se Vam in zasramujejo Vas! Ali ne pravimo prav v današnjem uvodnem članku, da se moramo spoštovati sami, ako hočemo, da nas bodo spoštovali drugi! — „Il Piccolo“ se sgraža na tem, da bi se v mestu „kakoršen je Trst“ prevajale razprave na slovenski jesik. No, kakšno mesto je Trst v jesikovem pogledu? Italijansko gotovo ni, kar nam najbolje dokazuje uprav — pekovska zadruga, koje člani so po treh detinjah v Slovencih. Sicer pa moramo naglašati še jedenkrat, da tisti namišljeni „italijanski značaj“ mesta tržaškega nima čisto nič opraviti s poslovnim jesikom pri pekovski zadrugi. Pekovska zadruga je državna ustanova in kot taka v prvi vrsti obvezana — spoštovati temeljne zakone, katerih glavno načelo je jednakopravnost vseh narodnosti. Sicer se pa moti „Il Piccolo“, ako meni, da mi zahtevamo, da naj bi se razprave prevajale na slovenski jesik. O ne, za tako nizko ceno nas ne dobite, slavna gospoda! To bi bilo ponizevalno za nas, ako bi se zadovoljili se samim prevajanjem in bi tako pripoznali prednost italijanskemu jesiku; mi zahtevamo namreč, da se vrže razprave v slovenskem jesiku in da je naš jesik polnoma jednokopren v italijanskim. Gosp. predsednik oddelka pekovskih pomočnikov se je grobil sicer, da rajše odstopi, nego da bi pripustil razprave v slovenskem jesiku; no, vso čast osebi gospoda načelnika, ali tako visoko je vendar ne cenimo, da bi se njemu na ljubo odpovedali svojim — pravicam.

Gosp. nadelnik je menil tudi, da je vrgel na miso poseben „trump“, ko je naglašal, da je zadrugi le ta namen, pospeševati gmotno korist zadržnikov. Gotovo je tako; ali da je dobro premisli, ne bi bil izrekel te — resnice, kajti mahnil je samega se po zobe. Priprasti razum nam že pravi, da je s tem izrekom v prvi vrsti obsodil svoje lastno poslopjanje. In čudimo se, da se ni takoj oglašil kdo izmed zadržnikov v vprašanjem: „kako more zadruga pospeševati gmotno korist svojih zadržnikov, ako ogromna večina poslednjih ne razume, o čem se govorji in razpravlja“. V tem pogledu so pametnejši in razsodnejši celo socialisti in anarchisti: da si poslednji ne pozna ni narodnega mišljjenja, ni ljubezni do svojega jesika, ni udanosti do domovine, vendar spoštujejo jesikovno jednakopravnost pri svojih zborovanjih, ker vedo, da le tako morejo pospeševati v širiti svoje sicer pogubne nazore in nakane. To je vendar tako jasno, da more spredeti alegarni, le g

nikov in pa oni, ki stoje za njegovimi plemenami, nečcejo razumeti tega. Ne le svoji narodnosti, ampak tudi svojim lastnim koristim so dolžni pekovski pomočniki, zahtevati, da se pri njih uborovanjih razpravlja v istem jeziku, kojega razumejo. In potem še le, ko store tako, nehal bode tudi "Il Piccolo" rogati se jim z mrežnjekom.

Boj za slovensko šolo v Gorici. Ker je deželni šolski svet Goriški naročil mestni občini, da mora že načetkom prihodnjega šolskega leta otvoriti slovensko ljudsko šolo, sbrali so se modri mestni odčetje minoli torek v sejo, ter so sklenili, da vloži zopet utek proti ukasu dež. šolskega sveta. Pri tem so izračunali — ali pravicoljubni so ti mestni odčetje Goriški! — da je v Gorici samo jedajat slovenskih otrok!!!

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrali so "Slavadi" pri sv. Mariji Magdaleni Dolnji v veseli družbi 1 gld. 33 nv. Ivan Kovadič je daroval vrhu tega 20 nc.

Odbor "Občega delavskega izobraževalnega, pravavarstvenega in podp. društva" nas prosi, objaviti nastopni popravek z oskrrom na popravek g. Zadnika v vedenem izdanju "Edinosti" z dne 5. julija t. l. :

V številki 80. Vašega cen. lista priobobili ste neki popravek g. Zadnika. Vi sami ste že povedali svoje menjenje o tem, s katerim se mora slagati vsaka količka zavedna oseba.

Ker pa g. Zadnik v svoji publik domišljnosti skuša ugnati v kosji rog nas vseh, sklenili smo, da ga še jedenkrat malo okrasimo.

G. Zadnik trdi, da ni res, da bi bil on govoril na dolgo in široko o smotru društva, tako, da so se ga naveličali vse člani. No, gosp. Zadnik je menda posabil, kar je bilo, saj je resnica razvidna iz zapisknika občnega zbora. In ne samo nekateri člani, ampak vse navzoči so se postavili proti njemu.

Dalje trdi g. Zadnik, da je bilo le 27 navzočih in med temi le mala večina članov.

Počasi g. Zadnik: vse navzoči so bili člani, razen jednega samega, in ta je bil — g. Zadnik, ki je zapadel že mesecu maja!!

Res je dalje, da je on kot predsednik predlagal zaupnico odboru, čemur se je g. Poljak odločno protivil, kar so odobravali vse člani.

Res je, da je g. Zadnik kot predsednik društva zakril mnogo zdražeb med člani in nečlani; in sicer so svojim absolutizmom, kakoršenje odgovarja socijalističkemu programu. Res je, da je gosp. Zadnik hujšal člane, ne pa gosp. Poljak, in res je, da je radi Zadnika mnogo članov zapustilo društvo.

Res je, da se je zborovanje vrilo zakonito, kar lahko potrdi g. zastopnik redarstvene oblasti.

Debelo ste se slagali, ko ste rekli, da Jajčič nima službe. Da bi le Vi imeli tako, potem ne bi bilo treba — — —

G. Hrovatin je res mal posestnik, ali pa šivi od dohodkov tega posestva? Ne, on sluši svojega gospodarja od dneva do dneva.

O uredniku "Edinosti" je dovelj povedano, da si mora tudi on služiti svoj kruh v potu svojega obrasa.

Kravos je res samostojen krmar, toda povedati Vam moramo, da ste ravno Vi nedavno temu zagovarjali in v sprejemali samostojne gospodarje.

Na druga nešljana natolovanja gospoda Zadnika nočemo odgovarjati, saj smo ga itak — "izrinili iz društva", kakor se izraža sam.

Za odbor:

Mihal Poljak.

Občni zbor "Glasbene Matice", tega divno prosvitajočega glasbenega društva, vril se je minolo sredo v Ljubljani. Gosp. tajnik Strifot je sestavil volesanimivo poročilo, obsežajoče 56 strani. Denarnega prometa je imela "Glasbena Matica" blizu 20.000 gld. Društvena imovina znaša 4586 gld. 85 nv. in 100 frankov v vrednostnih papirjih. Predsednikom je bil izvoljen zopet gospod Fran Ravnhar, ki vodi društvo že od početka.

S Katinare se nam piše: Prebivalci na Katinari, v Lonjerju in v Romanjih učišči so prošnjo na visoko c. in k. vojno ministerstvo, da se odpravi prašnica v Ključu. Prošnjo je podpisalo 60 posestnikov. Zasluga na tem potrebnem započetju gre g. Davidu Frauerju. Ta gospod je učiščil tudi nedavno pri-

točbo pri magistratu, ker tamozni podjetnik terja večjo mitnino od vozov, kakor je bila do sedaj v navadi.

C. kr. pristojbinski urad se je preselil z današnjim dnevom v novo zgradbo na trgu dele Poste (Dogana). III. nadstropje na levo (Uhod na trgu della Chiesa Evangelica).

Hujšarije. Pod tem zaglavjem piše poslednja "Soča": "Due 7. t. m. je bila oddena v Trstu dopisnica z naslovom: M. R. Signor Don Giuseppe Bottegaro, Parrocchiale di Piedimonte (Istria). To dopisnico je pošta poslala v Podgoro! Zakaj? Ali ne ve sl. pošta, da Piedimonte na Goriškem niti ni? Da li se nahaja kje v Istri, tega ne vemo, a uprav za to, ker stoji pod imenom Piedimonte še dežela "Istria", bi ta dopisnica ne smela priti v Podgoro. — Vrh tega bi si sl. pošta morala vendar že zapomniti, da je c. kr. namestništvo preposedalo uradno rabo lahonskega "Piedimonte".

Delovanje zdravnitske postaje. Tekom minolega meseca junija iskal je občinstvo v 749 slučajih pomoči pri tukajšnji zdravnitski postaji in sicer so pomagali zdravniki v 551 slučajih na postaji sami, 198 krat pa so bili klicani izven postaje. Največ opravila je bilo dné 10. (36 slučajev) in najmanj dné 25. (13 slučajev).

Prekop z Dunaja do Trsta. Javili smo bili že, da je dovoljilo trgovinski ministerstvo na Dunaju bivajočemu umirovljenemu ruskemu dvornemu svetovalcu Beningenu, da sme leto dñij vršiti tehnička pripravljala dela za plovbeni prekop, ki bi šel z Dunaja preko Braka na Muri, Gradca, Dolnjega Drauberga, Trbovelj, Ljubljane do Trsta. Ministerstvo je ukazalo političkim okrajnim oblastim in občinam, da podpirajo podvetnika kolikor morejo. O tej stvari poročajo z Dunaja, da s tem začasnim dovoljenjem nikakor ni zvezana koncesija, ampak da bodo podvetnik nasprotno moral slučajno odstopiti svoj načrt državnemu upravi proti primerai odškodnini.

Bankovel po 1 gld. Koncem tekočega meseca pričnejo državno blagajne in vse filialke avstro-ograke banke nabirati bankovec po 1 gld., katerih ne izdajo več v promet. Kadaj se umaknejo ti bankoviči popolnoma iz prometa, to bodo določilo še-le noče finančno ministerstvo sporazumno z ograkim. Sedaj je v prometu bankovec po 1 gld. za nekoliko več kot 50 milijonov, od katerih pa leži kakih 7 milijonov v državnih blagajnah. Za teh 7 mil. je izdala vlada že 14 milijonov komadov kron.

Tajnost samomor. V Monte-Carlu so našli na živah mrtvo truplo elegantno oblačenega moža. Na nekem listku, kojega je imel pri sebi, stale so besede: "Želim, da moja duša najde dušo Carnotovo". Dosedaj niso mogli dognati identite samomorilice. Poisvedovanja se vrše tako natančno, ker sumijo, da je bil samomorilec sodrug napadalca Caseria.

Krvna osveta pred najvišjim sodiščem. Dne 7. t. m. razpravljalo je najvišje sodišče na Dunaju o nekem slučaju krvne osvete. Stvar je v kratkem ta-le: Nedavno sprl se je posestnik Gjuro Božović v Padu pri Kotoru iz ničevih vzrokov z bratom Petrom in Grostom Gjokonovićem. Brata Gjokonovića napadla sta Božovića z noži in ga lahko ranila, Božović je v samoobrano potegnil samokres in ustrelil Grosto Gjokonovića. Božović se je prijavil sam orožnikom, presej jih, da naj čuvajo pred krvno osveto njegevega jedinega brata, 14letnega Stova, kajti on je jedini možki njegovega rodu in imena in gotovo si ga izberejo sovražniki kot krvno žrtev. Dne 26. oktobra min. leta bila je v Kotoru porotna razprava proti Božoviću, toda porotniki spoznali so obtoženca nekrivim ubojsvstvom, ker je bil ustrelil Grosto Gjokonovića v lastno obrambo. Ko je doznan Peter Gjokonović, da je Božović oproščen, pozval je svojega brata Gjura in oba sta se napotila proti Božovičevemu stanovanju, da izvedeta krvavo maščevanje. V hiši je bila le Božovičeva žena s hčerami, kajti oproščeni Božović se ni še povrnil od sodišča. Maščevalca sta se skrila pred hišo in čakala. Kar pride 14letni Stivo pevajoč po stezi, nosec vrč v roki. Maščevalca planeta nanj, ga zakoljetja s handžari in skrijeta truplo v grmovji. Kmalu zatem se je vrnil Božović, in opazivši kri, šel je za sledom in našel svojega umorjenega brata. Prijavil je umororožnikom, očitajoč jim, zakaj niso uvažali

njegovo prošnjo ter pasili na ubogega dedka. Orožniki so zaprli Petra in Gjura Gjokonovića in porotno sodišče v Kotoru je obseglo zaradi umora Petra na smrt, Gjura pa, ker ni še 20 let star, na 18letno jedo. Oba obsojena sta učiščila prisivno pritožbo proti obsojni. Branitelj obsojencev, dr. Lenoch, povdarjal je pred vrhovnim sodiščem, da je krvna osveta v Jugoslovenih starodavnih Šege, katera nikakor ne temelji na navadnem, surovem nagonu, ampak da tako maščevanje zahteva čast vsakega možkega. Generalni advokat dvorni svetovalec dr. Schrott pa je povdarjal, da so pod žezlom avstrijskim tudi Jugosloveni deležni kulture in zaradi tega je krvna osveta skoraj popolnoma insignila. Porotniki, ki so spoznali obtoženca krvima umora, izvestno dobro poznavajo narodne Šege in vendar so ju proglašili morilcem. Temu nazoru so se pridružili tudi sodniki in vrhovno sodišče je odbilo prizivno pritožbo, potrdivši obsobo.

Proti koleri. Ministerstvo notranjih poslov je izdalо dné 4. t. m. naredbo na vse političke oblasti glede preteče nevarnosti po koleri. Naredba opozarja na širečo se kolero v Rusiji ter na posamečne slučaje v Galiciji in Bukovini, priporoča zmernošč in dističo ter ukazuje, da se morajo slučajni sumljivi bolesnji takoj prijaviti. Iz Rusije prišedni potniki morajo se tekmo 5 dnij zdravnitsko nadzorovati.

Policisko. Josip Kovačič, težak v novem pristanišču, stanujoč na Vrleli hřt. 365, našel je danes ob 4%, urj zjutraj pred uhodom v svoje stanovanje omot perila, koje je bilo bržkone kje ukraden. Dotični omot je shranjen pri policiskemu komisarijatu v ulici Scussa. — 85-letnega Jakoba Krebla iz Rožic pri Novemgradu so zaprli, ker je prosačil v ulici Giulia. — Te dni je prišel iz Sedmograške v Trst vinski trgovec Ivan Cziffra v družbi z dvema drugima trgovcama. V Budimpešti se je Cziffra seznanil z nekim zelo prijaznim človekom, kateri mu je povedal, da je v Trstu jako dobro znan, ker je časnik, res si je med vožnjo do Trsta pridobil popolno zaupanje trgovcev. Dospevši v Trst, nastanila se je četvorica v dveh sobah v hotelu "de la Ville". Ljubezni tujev "časnik" pa je predvčerajšnjem zjutraj izginil, in z njim je nestalo tudi Cziffre debole listnice, v koji je bilo 860 gld. v gotovem denarju. Tat se je bil vpisal v knjigo tujev pod imenom G. Lajos. V sobi je ostavil listek, na kateri je napisal drastične besede: "Končal sem svoj denar, za to si vzamem vaše novce". Okradenemu trgovcu je pisal ločno pismo, v katerem pa zatrjuje, da mu hoče povrniti prej ko mogoče ukradeno svoto. Policija marljivo išče tega prekanjenca.

Za lastnike živine. Med poletjem nastopajo pogostejšo nego v drugi letni dobi pri živalih, posebno pri prasiščih, ovcih, kuščinino, kuščino. Priporočati jo torje, da se v pravem času uporabi preservativna sredstva, kakoršen so Kwizde redilni prsač za živino, Kwizde prsač za prasišč, Kwizde prsač za kuščinino, Kwizde sredstvo proti driski, ki so poznana že veliko let. Kot izdatno donfickijsko sredstvo priporočen je za hlevne kroolin (složeni kroolin), kogega je spravila v promet tvrdka Franz Joh. Kwizde v Korneburgu.

Knjizevnost.

Kolo, zbirka izbranih hrvatsko-slovenskih možkih zborov. Izdal hrv. pevsko društvo "Kolo" v Zagrebu, uredil Nikola pl. Faller, artistički ravnatelj hrv. pevskega društva "Kolo". Cena 3 krone ali 1 gld. 50 nv. — Ta zbirka obsega 131 skladeb, deloma zborov, deloma kvartetov za tenor, bariton, alt, solo itd. Najbolj so zastopani hrvatsko-slovenski skladatelji, n. pr. Zajc, Kuhač, Vilhar, Eisenhut, Hajdrih, dr. Ipavec, Nedvěd, Förster, Jenko, Mayer, Lisinski, Grbić, Vašak, Kolander itd. Knjiga je tako lepe vnašnosti, a formata je takega, da jo pevec more vedno nositi s seboj. Razven teh udobnosti ima ta zbirka še jedno, najvažnejše, in ta je, da ima pevec pred seboj vse štiri glasove s slučajnim solom, takoj da pojde kakor iz partiture, kar neizmerno olajšuje petje, ker je pevec siguren in ga nič ne more iznenaditi, ker se v svoji celoti razvija pred njim skladateljeva fantazija. V obče je delo hvalevredno z vsakega stališča, ter je moremo najtoplje priporočati pevskim društvom, katera nikakor ne bi smela biti brez te pesmarice. — Opazili bi le, da je menda preveč Eisenhutovih skladeb (42), kajti, četudi so

iste lepe, vendar bi se bile mogle uvrstiti koje druge skladbe v veliko zadovoljnost pevcev in občinstva. Tako n. pr. ima Zajc divnih kantat; zakaj ni vsaj jedna izmed teh uvrščena v te zbirke? Kje je ona divna "Kdo je mar"? Kje so oni bozanstveni kvarteti Hajdrihovi? Itd. itd. No, nadajmo se skoraj druge zbirke, ki nas morda zadovolji v tem pogledu, kakor tudi v označevanju skladeb z besedami "kvartet", "zbor" itd.

Si—H.

Tri jahagi (Tri Jezci). Melodrama na pesem N. Lenau-a (slov. prevod od Funeka), za klavir zložil K. Hoffmeister in posvetil g. Jur. dru. Ferd. Pouderju v Pragi. Založila L. Schwentnerjeva knjigarna v Brezicah (ob Savi). Cena 50 nv. — Skladba je lepa in na nekaterih krajih prav interesantna, tako, da mora deklamator nehotično čuti pesem, kojo deklamuje ter se vznesti v višine, katerih menda ne bi dosegel brez skladateljeve pomoči. — Deklamator mora biti seveda muzikalichen, ako se hoče melodrama dobro izvesti; ker pa je malo muzikalichen deklamatorjev, izvajajo se le redko kedaj melodrame. Priporočamo to skladbo. — Opoznamo le, da je posvečenje skladatelji svoje duševne sile tako težkim umotvorom, zakaj ne segajo rajše po domačih izvornikih, namesto po nemških pesnih?

Si—H.

Prednaznalo. Prihodnji teden izide v Dolenčevi tiskarni knjižica "Riflessi di poesia e prosa slovena" (Odsek slovenske poezije in proze, založil in izdal Fr. Pirman. Knjižica bude obsežala kakih 80 stranij v mali 8"; vsebina je bila: 5 Prešernovih, 2 Stritarjev, 2 narodni pesmi, 1 pesem Lujize Pesjakove, 1 Gregorčičeva, itd. Med gradivom v nevezani besedi je "Igo Kas", Jurčičeva "Osveta" in dr. — Jezik je gladek in čist, takó, da bi si vsakdo mislil, da ima italijanski izvirnik pred seboj, ne pa prevod iz slovenščine. Oblika knjižice bude tako licha, tisek je čist, kakor smo se sami osvedčili. Cena brošuri je 1 krona. Našim italijanskim veščim rojakom toplo priporočamo to knjižico. Naročila in predplača vseprejema "Tiskarna Dolenc" v Trstu, Piazza Caserma štev. 2.

Najnovejše vesti.

Dunaj 14. Nadvojvodinja Štefanija je odpotovala se svojo hčerjo v Toblach. Prince Leopold Bavarski je došel tu sem iz Monakovega.

Dunaj 14. Vojaški naredbeni list obavlja zakon z dne 10. maja 1894, ticoč se dolnosti zglasjanja črnovojošnikov.

Pizno 14. Tako po raspoku dinamita v pivovari, pridela je policija iskatki zločinu. Po nekaj dnevih je policija dognala, da je provršoditelj raspoka pobegnil, prijela pa je dva sokriva.

Budimpešta 14. "Nemzet" javlja, da bodo zasedanje delegacij trajalo od 14. septembra do 15. oktobra.

Belligrad 14. Raskralj Milan je opustil misel, da odpotuje v inozemstvo.

Cetinje, 14. Turško-črnomorska komisija za uravnanje meje je končala svoje delo. Dotične predloge odposlate so se doličnima vladama v potrebo. Promet preko albansko-črnomorske meje je odprt. — Tukaj se govori, da knez Nikita obiše turškega sultana v septembri t. l., ker je bil sultan že večkrat izrazil željo, da ga knez obiše.

Monakovo 14. Kraljica in kraljica-regentinja Nitozemska dosegli sti včeraj tu sem v dajšo bivanje.

Carigrad 14. Od danes naprej so zopet

Odessa 14. Poveljnik italijanskega parnika „Columbia“, ki je bil trčil dne 10. t. m. pri Jepateriji ob ruski parnik „Vladimir“ ter razcepil poslednjega, izpusti se na prosto, ako položi jamčevino v snesku 1000 rubljev.

Madrid 14. Iz Hormeo (Pristanišče v pokrajini Biscaya na Španjolskem. Op. ur.) dohajajo vesti o mnogih nešrečah na morju v sledi silnega viharja. Utonilo je 17 oseb.

Pariz 14. Redarske prefekture dohajajo sleherni dan pisma poznanih anarchistov, v katerih izjavljajo, da hočejo odpustiti od svojih utopij. Prefektura sodi, da je to posledica postopanju zbornice, katera je pripravljena dosvoiliti v strogo naredbo.

Chicago 14. V sledi izjave Debsove, da je štrajk končan, prišli so danes vsi štrajkovci na delo.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.89—6.90, za spomlad 7.23—7.24. Koruza za julij-august 5.17 do 6.19. Oves za jesen 6.08—6.09. Rž nova 4.95—5.15.

Pšenica nova od 7.7 kil. f. 7.00—7.05, od 7.8 kil. f. 7.10—7.15, od 7.9 kil. f. 7.20—7.25, od 8.0 kil. f. 7.25—7.35, od 8.1 kil. f. 7.30—7.45.

Jedmes 6.80—7.15; prosos —.

Silne ponudbe pšenice, povpraševanje srednje. Prodalo se je 8.00 mil. stot. mlačno, 5. n. cenejo. Rž nova 5. n. cenejo, koruza pa se je podražila za 15—20 n. v. Oves je tako stalen, cena rastejo. Vreme: jako velika vročina.

Praga. Naročnirani sladkor za julij f. 15.50 nova roba za september f. 14.55, brez posla, mlačno.

Havre. Kava Santos good average za julij 9.75, za november 8.825, mirno.

Hamburg. Santos good average za julij 7.9—.

September 7.75, decembur 6.95, mlačno.

New York 13. julija. Rdeča zimska pšenica zopot ceneje, 60%, bushel. (Poslednji teden 61%). Koruza nespremenjena.

Dunajska borsa 14. julija 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.15	98.35
v srebru	98.05	98.25
Avtrijska renta v zlatu	122.15	122.40
v kronah	97.90	97.80
Kreditna akcija	351.40	352.10
London 10 Lst.	125.15	124.90
Napoleoni	9.95	9.94
100 mark	61.35 ^{1/2}	61.20
100 italij. lir	44.65	44.55

Trdne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. — — —
Ceylon Plant. fina	182. — 184. —
Pori	187. — 189. —
Java Malang	164. — 165. —
Portorico	174. — 176. —
Guatemala	160. — 161. —
San Domingo	155. — 156. —
Malabar Plant.	171. — 172. —
native	162. — 163. —
Laguayra Plant.	169. — 170. —
native	158. — 159. —
Santos najfinji	158. — 160. —
srednje fini	154. — 155. —
srednji	148. — 149. —
ordinar	135. — 136. —
Rio oprani	165. — 166. —
najfinji	156. — 157. —
srednji	147. — 149. —
Sladker Centrifugal I. vrsto	100 K. 82.50 33. —
Concasce	35. — 35. —
v glavah	86.1/2 36.1/2
razkosani	— — —
Riž Italijanski fini	100 K. 19. — 19.50
srednji	18.25 18.75
Japan fini AAA	16.50 16.50
srednji	15.50 — —
Raugoon extra	18.25 — —
I.	12. — — —
II.	9. — — —
Petrolej ruski v sodih	18.25 — —
v zaboljih od 29. kil.	5.85 — —
Olje Italijansko najfinji	100 K. 58. — 61. —
srednjefino	49. — 51. —
bombažno, amerik.	34. — 38. —
dalmatinsko	35. — — —
Limon Mesinski	zaboj 3. — 5. —
Pomaranče	— — —
Mandoljni Dalmatinski	100 K. — — —
Bari	62. — 64. —
Pinjoli	— — —
Rožni Dalmatinski	— — —
Puljški	7.25 8. —
Smokve Puljške	— — —
Grško v vencih	12.75 13. —
Sultanine	22. — 28. —
Vamperli	23. — 24. —
Civete	24. — 26. —
Polenovke srednje velikosti	36. — — —
velike	33. — — —
male	37. — — —
Slaniki v velikih sodih	— — —
%	2.50 — —
Domati pridelki.	— — —
Fizol: Koka	100 K. — — —
Mandoloni	— — —
svetlorudeči	8.50 — —
temnorudeči	— — —
kanarček	— — —
bohinjški	9.75 — —
beli veliki	8.50 — —
mali	6.25 — —
zeleni, dolgi	— — —
okrogli	— — —
mešani, hrvatski	5.40 — —
štajerski	5.60 — —
Maslo fino itajensko	84. — 90. —
Ječmen št. 10	9.25 — —
9	9.75 — —
8	11.25 — —
Zelje kranjsko	— — —
Repa	— — —
Krompir, štajerski	— — —
Proso, kranjsko	9. — — —
Leča, kranjska	— — —
Špeh ogerski	52. — 53. —
Mast ogerska	54.50 56. —

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. V tej meri, kakor so močne zastopstva milinov in skladischa moke na našem trgu, tako pada promet. Ne moremo preročovati, kako bodo končala

ta nenavadna poplava s tem izdelkom o slab prodaji, ki jo imamo. Gotovo je le, da, skozi vse takoj naprej, bodo morali razni mlini ustaviti delo. — Tudi v tem tednu ni bilo kupcev in kupci bili so vedno zelo rezervirani. Od vseh krajev prihajajoče dobre vesti pa že bolj pritisajo na izdelek. — „Econo“ ima približno te-je cene: št. 0 f. 14.25, št. 1 f. 13.75, št. 2 f. 13.25, št. 3 f. 13.—, št. 4 f. 12.50, št. 5 f. 11.75, št. 6 f. 11.—, št. 7 f. 9.50. Miln v Stražiču drži se v teh-je mehaj: št. A f. 12.75, št. 2 f. 12.25, št. 3 f. 11.50, št. 4 f. 10.90, št. 5 f. 10.25 in št. 6 f. 8.30.

Otrobi. O tem izdelku nimamo kaj novega javiti; cene so nespremenjene, kupčija je slaba.

Drobni otrobi. Proti koncu minulega tedna je „Econo“ prodal precej svojega izdelka v inozemstvu, v sledi česar je malo gotovega blaga pripravljenega in zato je tudi povišal ceno ter zahteva danes for. 3.90 z vrečo vred. Nasprotno pa so levantinski zanemarjeni ter stalno padajo. Stanejo f. 3/25 do 3/30 kvintal z vrečo vred.

Slanina in mast. Jedne in druge se je prodalo precej nekaj proti takojnemu oddaji iz tržaškega skladischa: slanina, 3 komadi na 100 kg. f. 52.50 do 53.—, 4 komadi na 100 kg. f. 51.50 do 52.—. Mast v velikih sodih po f. 53.50 do 54.—; v srednjih sodih po f. 54.— do 54.50; v majhnih sodih po f. 55.— do 55.50. Tržašče se je zaključilo stalno in kaže na podraženje.

Goved. Od 5. do 11. t. m. prodalo se je v Trstu 345 volov in 78 krav klavne živine in sicer 48 volov iz Kranjske, 160 iz Hrvatske, 8 iz Istre, 115 iz Dalmacije in 14 domačih. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 47.— do 48.—; voli iz Hrvatske po f. 45.— do 46.—; iz Istre po f. 45.— do 46.—; iz Dalmacije po f. 45.— do 46.— in domači po f. 47.— do 48.—; domače krave po f. 45.— do 46.— in krave iz Kranjske po f. 45.— do 46.— kvintal mrtve vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.60, II. vr. po f. 2.55, slama I. vr. po f. 3.10 in II. vr. po f. 2.40 kvintal.

Surovo maslo, jajeca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 82 do 86 n. v part. od 30 do 50 kg. po 80 do 82 n. furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.02 do f. 1.04 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.— do 1.02 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.02 do 1.04 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.25 od 2.35 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do 1.35 komad, piščeta po 90 n. do f. 1.60 par.

Krompir, navadni, na debelo po 2.50 do 3.25. — R. M. *

SVOJI K SVOJIM!

Josip Pertot, urar v Trstu, Via Muda 29, se priporoča slovenskemu občinstvu v oblijanu obisk. Točijo se znamenitosti izvrsna istruška in okoliška vina po najnižji cenai. Točna postrežba z gorškim in mrzlimi jedmi. 2—52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu, ima zalogo vsakovrstnega jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporočajo se s. občinstvu zagotavlja pošteno in vestno postrežbo. 2—52

Bratje Ribarić, izdelovalci oglja v sv. Petru, pripravljajo svoje zaloge v Trstu: via Pondarec št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazzetta Cordaiuoli 2, z uhodom tudi v ulici Torrente po najnižjih cenah. Oglje I. kakovosti karbonina, kok, drva na metro itd. Naročbo se spromljejo tudi z dopisnicami.

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domače pri „Prvačkovanu“) prodaja črna in bela riva pre-je vrste iz preških in dorubarskih vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40, črno krasiko po 40 in rizlink po 48 n. liter. Izberna kuhinja. — Drži se geslo: „Rajak k rajaku“, priporočeni podpisani za obil obisk. Anton Vočopivec, gostilničar.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v Trstu, Piazza della Posta (Ogana) toči istraško vino po 28 n. belo vino po 32 n. Kraški teran. lastnega pridelka, po 40 n. liter. — V sodiščih od 25 litrov naprej, franko na dom, po cenah, kakor se dogovorijo. — Izberna kuhinja. Vsprejemajo se naročila na obid v večerje po nizkih cenah. — Nadajo se obilnega obiska beleži najudanejši V. Kovačič.

Opozka. Vsprejemajo naročila na vino za notranje dežele franko železnica Trst po 15 gld. hekt.

Slovencem tržaškim priporočam svojo gostilno v Barkovljah „Alla bella Trieste“. Izberna domača kuhinja, prista domača vina in kraški teran. **Gabrijel Devetak.**

RODOLJUBI!!

Podpisani naznanja, da sem odpril v soboto dne 9 junija svoje krémo v ulici Valdriča št. 19., znano pod imenom „Cross of Malta.“ Točil bodem vina prve vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izberna kuhinja, cene pošte. — Nadejajoč se, da me bodo Tržaški Slovenci po mogočnosti podprtati, beležim udani **Fran Kravos.**

Gostilna „CANTINA ISTRIANA“

Via Tivarnela, blizu postaje Južne železnice.

Prodajajo najboljša istrska vina po 36 kr. in kraški „Auberski“ teran po 44 kr. liter. Pivo iz tovarne Steinfeld po 28 kr. liter. Kuhinja prve vrste. — Kosila po 22 kr. — Slavnemu občinstvu v mostu in na deželi priporoča se ujedno podpisani za množično obisk. **Josip Može.**

Vse vrste stroji za kmetijstvo in obrnjenje, motorji (gonitelni stroji) na par in s petrolijem, pumpe (sesalke) za rabo pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevij iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume), in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih, med tem tudi olje za mazilo se dobiva zmiraj v zalogi tvrdke.

Omenjeno istrijansko in furlansko vino po 28 novčičev liter. Belo vino po 32